

55 LAT UJD

XXIII Ogólnopolskie Sympozjum Prawa
Wyznaniowego połączone ze
Zjazdem Katedr, Zakładów i Wykładowców Prawa
Wyznaniowego organizowane przez Uniwersytet
Jana Długosza w Częstochowie
wraz z Polskim Towarzystwem Prawa Wyznaniowego

**„Wolność myśli, sumienia i religii
wobec nowych wyzwań”**

Częstochowa, 21-23.05.2026 r.

Uniwersytet
Jana Długosza
w Częstochowie

PROGRAM SKRÓCONY

CZWARTEK, 21.05.2026 R.

- OD 14.00 - ZAKWATEROWANIE
- 15.15 - 16.00 - POSIEDZENIE ZARZĄDU PTPW
- 16.00 - OTWARCIE SYMPOZJUM
- 16.30 - 18.00 - SESJA PLENARNA
- 18.00 - 19.00 - WALNE ZGROMADZENIE PTPW
- 19.30 - KOLACJA

PIĄTEK, 22.05.2026 R.

- OD GODZ. 6.30 - ŚNIADANIE
- 9.00 - 10.30 - SESJE A1/B1/C1*
- 10.30-10.45 - PRZERWA KAWOWA
- 10.45 - 12.15 - SESJE A2/B2/C2*
- 12.15 - 12.30 - PRZERWA KAWOWA
- 12.30 - 13.30 - SESJE A3/B3*
- 13.30 - 13.40 - PRZERWA KAWOWA
- 13.40 - 14.30 - OBIAD
- 14.50 - HISTORYCZNA WYCIECZKA Z PRZEWODNIKIEM JASNOGÓRSKIM
- 19.30 - UROCZYSTA KOLACJA

SOBOTA, 23.05.2026 R.

- OD GODZ. 7.00 - ŚNIADANIE
- 9.30 - 9.45 - PODSUMOWANIE I ZAMKNIĘCIE SYMPOZJUM

---

* Sesje A, B i C odbywają się równoległe

Program szczegółowy sesji

Sesja plenarna

Prowadzący sesję: ks. prof. dr hab. Artur Mezglewski
(ASzWoj)

prof. dr hab. Bartosz Rakoczy
(UMK)

Problematyka odpowiedzialności cywilnej trybunałów kościelnych

prof. dr hab. Tadeusz J. Zieliński
(ChAT)

Nakaz bezstronności światopoglądowej władz publicznych
a wolność akademicka

dr hab. Marek Bielecki, prof. ASzWoj
(ASzWoj)

Wolność religijna w Siłach Zbrojnych RP - między dyscypliną wojskową
a prawami jednostki

dr hab. Wojciech Brzozowski, prof. UW
(UW)

Konstytucyjne prawo do milczenia w sprawach wiary i światopoglądu
wobec przemian doby cyfrowej

dr hab. Jarosław Matwiejuk, prof. UwB
(UwB)

Wolność myśli, sumienia i religii wobec nowych wyzwań w okresie
transformacji ustrojowej państw Azji Środkowej

dr hab. Zdzisław Zarzycki
(UJ)

Status prawny Prezydenta RP jako ojca chrzestnego w Kościele katolickim
w perspektywie współczesnej i historyczno-prawnej

Program szczegółowy sesji

**Sesja A1: Wolność myśli, sumienia
i religii w perspektywie historycznej i międzynarodowej**

Prowadzący sesję: ks. prof. dr hab. Piotr Stanisz
(KUL)

9.00-9.10 ks. dr hab. Piotr Steczkowski, prof. UR
(UR)

Stolica Apostolska wobec współczesnych wyzwań ochrony wolności religijnej

9.10-9.20 ks. dr hab. Paweł Wolnicki, prof. UJD
(UJD)

Ingerencja w wolność kościoła w trybie czynności materialno-technicznych
dotyczących rozmów wojewódzkiej administracji wyznaniowej PRL z biskupem
diecezji

9.20-9.30 mgr Hubert Augustyniak
(absolwent UW)

Kirgiska ustawa o wolności wyznania i związkach wyznaniowych jako nowe
wyzwanie dla wolności myśli, sumienia i religii na obszarze Azji Środkowej

9.30-9.40 Bartłomiej Więch
(student UW)

Wolność religijna a spór jurysdykcyjny w Mołdawii: Kościół Prawosławny Mołdawii
i Metropolia Besarabii Rumuńskiego Kościoła Prawosławnego

9.40-9.50 ks. mgr Michał Ludwig
(KUL)

Immunitet jurysdykcyjny Stolicy Apostolskiej w ocenie sędziowskiej.
Uwagi na tle wyroków ETPCz nr 11625/17 i sądu w Ascoli Piceno

9.50-10.00 dr Bartosz Stuła
(UJD)

Regulacja wróżbiarstwa w Kalifornii po sprawie Spiritual Psychic Science Church
v. Azusa (1985): konsekwencje dla praktyk chińskich

10.00-10.30 Dyskusja

Program szczegółowy sesji

**Sesja B1: Wolność myśli, sumienia i religii
a wyzwania dla bezpieczeństwa**

**Prowadzący sesję: dr hab. Ewa Tuora-Schwierskott, prof. UJD, LL.M.
(UJD)**

**9.00-9.10 dr hab. Konrad Walczuk, prof. ASzWoj
(ASzWoj)**

Wykorzystywanie wolności religii w ramach tzw. szarej strefy
podczas wojny nieregularnej

**9.10-9.20 dr hab. Jerzy Nikołajew, prof. UR
(UR)**

O potrzebie zmian w zakresie przepisów dotyczących prawa do kontaktów
skazanego z duchownym wyznania do którego należy

**9.20.-9.30 dr Monika Bartnik, prof. UJD
(UJD)**

Bezpieczeństwo obrzędów religijnych na gruncie prawa karnego

**9.30-9.40 dr Marcin Olszówka
(SGMK)**

O potrzebie prawnokarnej ochrony wolności religii

**9.40-9.50 dr Michał Służalec
(UJD)**

Weryfikacja katechetów w Rejestrze Sprawców Przepiępstw na Tle Seksualnym
na gruncie ustawy Lex Kamilek

9.50-10.30 Dyskusja

Program szczegółowy sesji

**Sesja C1: Potrzeby jednostki jako wyzwanie
wolności myśli, sumienia i religii**

Prowadzący sesję: ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM
(UWM)

9.00-9.20 dr hab. Justyna Krzywkowska / ks. dr Marek Paszkowski
(UWM)

Prawo do prywatności dziecka adoptowanego a jawność i trwałość danych
w księdze chrztów

9.20-9.30 dr hab. Marzena Toumi, prof. ASzWoj
(ASzWoj)

Wolność religijna kobiet muzułmańskich – między autonomią religijną
a debatą o prawach kobiet

9.30-9.40 dr Michał Ożóg
(UwB)

Granice prawa rodziców do wychowania cyfrowego dzieci zgodnie z własnymi
przekonaniami

9.40-9.50 dr Edyta Krzysztofik
(KUL)

Wolność religijna obywateli migrujących w orzecznictwie
Trybunału Sprawiedliwości

9.50-10.00 mgr Paulina Pella-Chmiel
(UR)

Wolność sumienia i religii osób przebywających w zakładach
opiekuńczo-leczniczych oraz domach pomocy społecznej

10.00-10.30 Dyskusja

Program szczegółowy sesji

**Sesja A2: Różne środowiska – wspólne wyzwania:
wolność myśli, sumienia i religii w przestrzeni publicznej**

Prowadzący sesję: dr hab. Jerzy Nikołajew, prof. UR
(UR)

10.45-10.55 dr hab. Andrzej Szymański, prof. UO
(UO)

Ataki na świątynie i obiekty kościelne wspólnot chrześcijańskich w Europie i Polsce
w latach 2023-2026 jako zagrożenie dla wolności religijnej na Starym Kontynencie.
Zarys zagadnienia

10.55-11.05 mgr Daniel J. Bator
(UW / Biuro RPO)

Do czego prawnikowi może przydać się politologia religii?

11.05-11.15 mgr Oliwia Rybczyńska-Gryguc
(UW / Biuro RPO)

Negatywna wolność religijna a "domyślna religijność" w przestrzeni publicznej

11.15-11.25 mgr Mariusz Książek
(UJD)

Stosunek Unii Europejskiej do wolności religijnej w świecie cyfrowym.
Wnioski z raportu Izby Reprezentantów USA

11.25-11.35 mgr Aleksandra Drozd
(ASzWoj)

"Wolność religijna" AI

11.35-11.45 dr Klaudia Kijańska
(UJD)

Prawo dziecka do swobody myśli, sumienia i wyznania w środowisku cyfrowym

11.45-12.15 Dyskusja

Program szczegółowy sesji

**Sesja B2: Wolność religijna w dobie przemian:
między prawem, doktryną a wyzwaniami współczesności**

**Prowadzący sesję: ks. dr hab. Paweł Wolnicki, prof. UJD
(UJD)**

**10.45-10.55 ks. dr hab. Tomasz Jakubiak, prof. AKW
(AKW)**

Laicyzm i relatywizm moralny - wyzwania dla wolności religijnej z perspektywy
doktryny i dyscypliny Kościoła

**10.55-11.05 dr hab. Anna Tunia, prof. KUL
(KUL)**

Rejestracja małżeństwa cywilnego zawartego w formie wyznaniowej po uchwale
Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2023 r. (III CZP 71/23) – nowe wyzwania dla
pragmatyki

**11.05-11.15 ks. dr Marcin Bider
(UwS)**

Prawna ochrona pozasakramentalnego „forum internum” w kontekście
występowania zjawiska tzw. „nadużyć duchowych”:
Próba sformułowania „de lege ferenda”

**11.15-11.25 mgr Konrad Kamiński
(UR)**

Związek wyznaniowy jako wspólnota dziedzictwa kulturowego.
Nowe perspektywy wobec ratyfikacji Konwencji z Faro

**11.25-11.35 mgr Dawid Radziszewski
(absolwent UJ)**

Wolność myśli, sumienia i religii w projekcie Konstytucji «Nowej Białorusi»

11.35-12.15 Dyskusja

Program szczegółowy sesji

Sesja C2: Potrzeby pracownicze jako wyzwanie dla wolności myśli, sumienia i religii

Prowadzący sesję: dr hab. Marek Bielecki, prof. ASzWoj
(ASzWoj)

10.45-10.55 dr hab. Ewa Tuora-Schwierskott, prof. UJD, LLM
(UJD)

Wolność sumienia i religii w orzecznictwie krajów niemieckojęzycznych:
ubiór religijny w szkole publicznej, symbol krucyfiksu, zwolnienie z zajęć szkolnych
ze względu na święta religijne

10.55-11.05 dr Krystyna Ziółkowska
(UWM)

Prawo do nieograniczonego eksponowania symboli religijnych przez pracownika -
"za" czy "przeciw"?

11.05-11.15 dr Aneta Abramowicz
(KUL)

Klauzula sumienia pielęgniarki i położnej w świetle wyroku Trybunału
Konstytucyjnego z 7 października 2015 r. – analiza niedostosowania regulacji
ustawowej do standardu konstytucyjnego

11.15-11.25 mgr Marcin Malecko
(UŁ - online)

Wpływ orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej na utrwalone
orzecznictwo Federalnego Konstytucyjnego w Niemczech dotyczące kolektywnego
aspektu wolności wyznania na przykładzie wyroku FTK z 29 września 2025 r.
(sprawa 2 BvR 934/19)

11.25-11.35 mgr Kacper Szewczyk
(UW)

Doktryna reasonable accommodation of religion
jako sposób na dostosowanie prawa do wielowyznaniowości

11.35-12.15 Dyskusja

Program szczegółowy sesji

**Sesja A3: Wyzwania dla funkcjonowania kościołów
i innych związków wyznaniowych**

Prowadzący sesję: dr hab. Wojciech Brzozowski, prof. UW
(UW)

12.30-12.40 prof. dr hab. Jacek Sobczak
(VIZJA)

Konstytucyjne równouprawnienie kościołów i związków wyznaniowych
w dobie imposybilizmu władzy wykonawczej

12.40-12.50 dr Michał Zawiślak
(KUL)

Wykreślenie związku wyznaniowego z rejestru kościołów - wyzwania przyszłości

12.50-13.00 dr Paulina Łabieniec
(UŁ)

Wykreślenie związku wyznaniowego z rejestru na podstawie przesłanki
prowadzenia działalności rażąco naruszającej prawo lub postanowienia statutu

13.00-13.10 dr Marek Strzała
(UJ)

Wyzwania rozliczeń tzw. Tarczy Finansowej 1.0 przez wyodrębnione jednostki
organizacyjne Kościoła Katolickiego

13.10-13.20 mgr Agnieszka Włoszczyk
(OIRP Katowice)

Kościelne osoby prawne w obrocie gospodarczym – spółdzielnia jako forma
realizacji wolności religijnej w wymiarze instytucjonalnym i kolektywnym

13.20-13.50 Dyskusja

Program szczegółowy sesji

Sesja B3: Wolność myśli, sumienia i religii w warunkach współczesnych napięć

Prowadzący sesję: prof. dr hab. Tadeusz J. Zieliński
(ChAT)

12.30-12.40 ks. prof. dr hab. Artur Mezglewski
(ASzWoj)

Wyrażanie przekonań religijnych, światopoglądowych lub filozoficznych jako kontratyp w postępowaniach dyscyplinarnych nauczycieli akademickich

12.40-12.50 ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM
(UWM)

Nauczanie religii w szkołach powszechnych w Polsce, zagrożenie czy wyraz zagrożenia wolności sumienia i religii

12.50-13.00 dr Michał Skwarzyński
(KUL)

Bluźnierstwo a „współczesność” prawa wyznaniowego

13.00-13.10 dr Marcin Radziłowicz
(UWM)

Neutralność światopoglądowa państwa w działalności samorządu terytorialnego

13.10-13.20 dr Magdalena Maksymiuk
(UKSW)

Moderacja treści religijnych w mediach społecznościowych a konstytucyjna ochrona wolności religii i wyznania

13.20-13.50 Dyskusja